

סילבוס 2011-2012
מבוא לקידום בריאות
תכנית השלמה לתואר ראשון

גב' לילך מלוויל (M. Health Promotion)

מרצה:

מהו קידום בריאות? האם אנו עוסקים בקידום בריאות על מנת לשנות אורחות חיים? לשפר מצב בריאותי? האם אנו עוסקים בתחום זה על מנת לשנות את התנאים, המשפיעים על הבריאות? בקורס נדון בסוגיות הנ"ל, נכיר מושגי יסוד, מודלים רלוונטיים ושילבים בתכנון פרויקטים של קידום בריאות ונכיר אנשי מקצוע בתחום שיאירו את העשייה על הצלחותיה והמכשולים שבה.

מטרות הקורס לפתח הבנה בסיסית של גישת קידום הבריאות המתייחסת לגורמים המשפיעים על בריאותם של פרטים, אוכלוסיות וקהילות. הלמידה תתבסס על הרצאות, דיונים, ותרגילים. ההרצאות יתמקדו בפרקטיקה עכשווית ויעסקו בשוויון וצדק בבריאות, אתיקה, מדיניות מקדמת בריאות, ותכנון ופיתוח של תכניות חלוץ.

מטרות הלימודים:

לפתח ולחזק ידע בקידום בריאות

לפתח הבנה לסוגיות העומדות בבסיס המקצועי של העיסוק

להקנות מיומנויות בסיסיות בפרקטיקה של קידום בריאות ביניהן איתור מקורות מידע ואבחון הגורמים הסביבתיים, הארגוניים וההתנהגותיים הקשורים לבריאות; ייסוד שותפויות ויישום שינויים סביבתיים לקידום הבריאות והתייחסות להבדלים תרבותיים ואחרים. פיתוח תכנית קידום בריאות, הערכה בקידום בריאות.

דרישות קדם: אין

דרישות הקורס:

א. בחנים: במהלך ההרצאה (ב-8 הרצאות) יינתן בוחן בו כ-3 שאלות (רובן רב-ברירתיות) שיתייחס להרצאה הקודמת, ולחומר הקריאה המיועד לאותה הרצאה (המצויין בסילבוס). כל תשובה נכונה מזכה באחוז אחד. סה"כ 30%.
הסטודנטים מתבקשים לבוא לכל הרצאה עם דף ועט, לכתובת שאלות הבחנים שיועברו עם סיום כל הרצאה לבדיקה. בחנים יתקבלו לבדיקה אך ורק בהרצאה בה הועברו.

ב. מבחן סופי (70% מסך הציון).

ציון עובר משולב של תוצאות מבחן סופי ובחנים בהרצאות: 65%.

ספר: Wills, J. (Ed.). *Promoting Health. Vital Notes for Nurses*. Blackwell Publishing: England.

פרקים: 1, 2, 3, 4, 7, 8, 9, 10

שאלות הבחנים והמבחן נבנו על בסיס ההרצאות, הספר והמאמרים לקריאה.
***סדר ההרצאות עשוי להשתנות בשל זמינות של מרצים אורחים. תאריכי הבחנים לא ישתנו.**

הרצאות וחומר קריאה (חובה):

תאריך ופרקי קריאה בספר (חובה)	נושא ההרצאה ומאמרים לקריאה (חובה) לאותה הרצאה
1 3 נובמבר פרק 1 בספר וגם	רקע והגדרות, הסבר על הקורס, מהו קידום בריאות מלוויל, ל. (2006). קידום בריאות מהו? באתר המחלקה לקידום בריאות, משרד החינוך. ב-2 אוגוסט 2011 http://www.health.gov.il/pages/default.asp?maincat=16&catId=510 לוין, ד. (2001). אסטרטגיות בקידום בריאות, מחשיבה ליישום, מגזין מכון תנובה למחקר, מס' 4. http://www.tnuva-research.co.il/site/HE/tnuva.asp?pi=239&doc_id=712#beforedoc ב-21 אוגוסט 11
2 10 נובמבר	התפתחות היסטורית של קידום בריאות כולל גישות לבריאות: ביולוגית-רפואית, התנהגותית, וחברתית כלכלית +בוחן 1 פרק 2 בספר וגם בראון-אפל, א. (2001). קידום בריאות-התפתחות היסטורית. מגזין מכון תנובה למחקר, מס' 4. ב-21 אוגוסט, 10. http://www.tnuva-research.co.il/site/HE/tnuva.asp?pi=239&doc_id=711#beforedoc
3 17 נובמבר פרק 4 דפים 46- 53 בספר וגם	גורמים המשפיעים על הבריאות – מניעת איידס באפריקה, רשמי מסעות+בוחן 2 אפשטיין, ל., חורב, ט. (2008). אי השוויון בבריאות ובמערכת הבריאות, הצגת הבעיה וקווים למדיניות התמודדות עמה. מרכז טאוב לחקר המדיניות החברתית בישראל. לינק: (ע' 7-27) http://taubcenter.org.il/tauborgilwp/wp-content/uploads/H2007_Health_Inequality.pdf Nutbeam, D. (2000). Health literacy as a public health goal, a challenge for contemporary health education and communication strategies in the 21st century. Health Promotion International, 2006 Vol. 15 259-267 ניתן לבקש מהמרצה תרגום לעברית
4 24 נובמבר	אמנות בקידום בריאות: מאטווה לבנגקוק + בוחן 3 אמנת אוטווה לקידום בריאות בעברית. http://ecom.gov.il/Counter/alternative/HealthPublication/images/stores/HealthPublication//pdfs/149%20amanat%20otawa%20ivrit.pdf לוין, ד. (2007). קידום בריאות בעולם הגלובאלי, יין ישן בקנקן חדש או להיפר? ק. ב. בישראל, כרך 1 ח' 2, ע. 4-6 לוין, ד. (2009). קול קורא מניירובי לפעולה לסגירת פערי היישום בקידום בריאות. קידום בריאות בישראל, כרך 1 ח' 3, ע. 11-15
5 1 דצמבר פרק 3 בספר וגם	סרט: פרח המדבר (או אחר) ודיון (מועד הסרט עשוי להשתנות) Krumeich, A., Weijts, W., Reddy, P.& Meijer-Weitz, A. (2001). The benefits of anthropological approaches for health promotion research and practice. Health Education Research . Vol. 16 (2) pp. 121-130

<p>גישת המסגרות, ערים בריאות, בתי ספר מקדמי בריאות, בתי חולים מקדמי בריאות: מרצה אורחת ריקי טסלר MPH + בוחן 4</p>	<p>6 8 דצמבר פרק 10 בספר וגם</p>
<p>McBride, N, Midford, R, and Cameron, I. An empirical model for school health promotion: the Western Australian school health project model. Health Promotion International, 1999;Vol. 4(1):17-25</p> <p>אתר ערים בריאות בישראל http://www.healthycities.co.il/siteFiles/13/92/5011.asp</p>	
<p>עקרונות אוטוה: מיומנויות אישיות וחינוך לבריאות ואוריינות בריאותית; תיאוריות ברמת הפרט: התיאוריה של הפעולה המתוכננת, מרצה אורחת שירן בורד MPH + בוחן מאמר (יש לקרוא את וויטהד, ראה למטה)</p> <p>פרוצ'סקה, ג., נורקרוס, ג. ק. ודיקלמנטה, ק. ק. (1994). להשתנות לתמיד, תכנית מהפכנית בשישה שלבים להיפטרות מהרגלים רעים. כרמל: ירושלים. פרק 1, ע. 19-45</p> <p>סטרן, כ. (2007). היענות לביצוע ממוגרפיה לאור מודלים בקידום בריאות, קידום בריאות בישראל, כרך 1, חוברת א'. ע' 34-45</p> <p>Whithead, D. Health education, behavioural change and social psychology: nursing's contribution to health promotion? Journal of Advanced Nursing. 2001. Vol. 34(6):822-832 מתורגם לעברית</p>	<p>7 15 דצמבר פרק 4 בספר ע' 54-63 וגם</p>
<p>עקרונות אמנת אוטוה: קהילה ושיתופי פעולה. מרצה אורח דר' מוחמד ח'טיב + בוחן 5</p> <p>פרק 9 וגם</p> <p>Baron-Epel, O, Drach-Zahavy, A. and Peleg, H. Health promotion partnerships in Israel: motives, enhancing & inhibiting structures, and modes of structure. Health Promotion International, 2003; Vol. 18 (1):15-23.</p>	<p>8 22 דצמבר</p>
<p>תכנון פרויקטים בקידום בריאות: מודל תכנון + בוחן 6</p> <p>Green, W.L & Marshall, W. K. (2005). Health Program Planning, And Educational and Ecological Approach. (4th ed.). McGraw-Hill: USA pp. Cahpter 1, A Framework for Planning. 7-23.</p>	<p>9 29 דצמבר</p>
<p>תכנון פרויקטים בקידום בריאות: סקר צרכים, הצדקה לפעולה, פיתוח תכנית הפרויקט וכתבייתה, מרצה אורחת דר' כרמית סטרן + בוחן 7</p> <p>אנדי פילדינג, ל., לוי, ש. (עורכות) (2009). ידע ועמדות של הורים בנושא בטיחות ילדים בישראל. ארגון בטרם לבטיחות ילדים. ע' 1-24</p>	<p>10 5 ינואר</p>
<p>המשך תכנון פרויקטים, והערכה בקידום בריאות + בוחן 8</p> <p>פיתוח תכנית עבודה http://sheatufim.org.il/multimedia/upl_doc/doc_060808_3673.pdf</p>	<p>11 12 ינואר</p>
<p>השלמות</p>	<p>12-13 19 ינואר</p>